

L'OPINIÓ

Any V - Número 387
Preu: 10 cèntims • BARCELONA • Dimarts, 30 d'agost de 1932

DESPRES DE SETZE MESOS
DE TRACTAR DE DESACRE-
DITAR LA REPUBLICA, ARA
ELS DE LA LLIGA S'ADONEN
QUE NOMES HAN ACONSE-
GUIT ACABAR DE DESACRE-
DITAR-SE ELLS

EL SENYOR BERGAMIN ASSEGURA QUE EL SENYOR LERROUX POT TESTIMONiar QUE SANJURJO NO SE SUBLEVA CONTRA LA REPUBLICA

—I PER QUE NO EM CITA A DECLARAR?— REPLICA EL CAPRADICAL

DELS SUMARIS DE SEVILLA I DE MADRID ES DESPREN CLARAMENT QUE EL GENERAL BARRERA, QUE ENCARA NO HA ESTAT TROBAT, ERA EL CAP SUPREM DE LA REBEL·LIO

A Bilbao ha estat detingut el marquès de Montemuzo

EL CLAM DEL SENYOR DURAN

Temps enrera, un cop vist el fracàs de la campanya derrotista que l'ex-ministre Ventosa i Calvell realitzava per terres espanyoles davant dels públics monàrquics, el senyor Cambó va publicar un article a La Veu dient al diari, als dirigents de la Llīga i als seus afiliats, que no fessin més beneïteries, que ja n'hi havia prou de la política de sabotatge i de difamació de la República i que el que calia fer era disposar-se a col·laborar-hi, perquè altrament era anar al suïcidi.

Era una tàctica nova; perquè el senyor Cambó, quan el 15 d'abril de 1931 havia fugit per la frontera d'Irún, havia donat un mot d'ordre: —des-credít, descredít i descredít—, com a norma de la política que calia seguir.

Els lectors de La Veu i els socis de la Llīga no n'han fet cas. Han continuat sabotejant la República, només perquè no governaven els seus; han vist amb simpatia totes les maniobres que es realitzaven per afèblir l'autoritat del règim; els seus diputats no votaven la Constitució i en demanaven la revisió l'endemà d'aprovaada; obrien el cor a l'esperança quan Sanjurjo s'aixecava a Sevilla, i han incorregut en totes aquelles falles que un dia Gaziol assenyalaria des de La Vanguardia, tot dient-los: A tot arreu del món quan les dretes han estat desbordades per una revolució, l'endemà matau d'aquesta, encara que les hagi espoliat i que les hagi fet objecte d'un tracte de persecució sagrant, han acatat la legalitat nova i s'han disposat a col·laborar amb el règim acabat d'implantar. Fer altrament, posar-se en contra de l'autoritat, sobretot tractant-se de masses conservadors, és un suïcidi.

I els elements conservadors, i al davant d'ells la gent de la Llīga, s'han sentit suïcides. I ara ha calgut que sortís, tot esperat, el senyor Duran i Ventosa a dir-los, com ahir el senyor Cambó, des de les mateixes pàgines de La Veu, que siguin una mica més intel·ligents, que no facin més bestieses, que posin entenment, que no continuïn pel camí del suïcidi. Seguiran el consell?

Tenim els nostres dubtes. La gent de la Llīga, escassa d'intel·ligència ja de natural, es troba insensiblement obstruïda la poca que té per a reaccionar, a còpia de llegir La Veu de Catalunya. Tenim els nostres dubtes.

Comença per dir el senyor Duran:

"Cada dia que passa apareix més evident que els elements socialment conservadors han de situar-se políticament. Si una part d'ells segueix vivint d'il·lusions, de les quals els han de treure els esdeveniments, i l'altra part s'accontenta amb llegir en els seus diaris "independents" els alternats optimismes i pessimismes que normalment els serveixen i a plànyer-se en famílies o en un cercle d'esbarjo de cada nou atac a llurs ideals i a llurs interessos, llur situació econòmica i social serà cada vegada més difícil."

I segueix, adreçant-se a la gent de la Llīga:

"Es incalculable el nombre de ciutadans que no tenen la menor idea de la realitat política, ni cap preparació cultural per a comprendre les causes i els efectes dels fets polítics. I essent tan lògic el que s'ha esdevingut, els ha sobtat, perquè no ho havien sabut preveure. I havent-se oblidat de preparar-se per a actuar dintre de la democràcia que ells mateixos havien demanat, d'un any a aquesta banda molts d'ells vénen oscil·lant, entre planys i pensades absurdes, sense saber situar-se, i molts d'ells sense adonar-se tan sols de la necessitat absoluta de situar-se."

Aleshores el senyor Duran confessa des de La Veu que una gran part considerable de la seva gent es feia il·lusions amb la sublevació de Sanjurjo i havia col·laborat a què es produïssin els fets vandàlics de Sevilla i de Madrid per implantar una dictadura militar. Diu:

"Una part considerable d'aquests elements, encara que no sigui culpable d'haver ajudat directament la fracassada sublevació militar, la féu possible per un cert ambient creat durant la seva incubació. Fóra ridícul amagar el cap per a no veure aquesta veritat. Una part, grossa o petita, és difícil determinar-ho, dels elements que creuen en perill la religió i la propietat privada, la família i el dret i l'ordre moral, arribà a creure's que un cop de violència, portat amb suficient audàcia, faria caure com un castell de cartes —talment un 3 de gener, un aixecament de Sagunto, un 13 de setembre— tot el règim polític actual dominat per l'esperit i les forces de característica esquerrana.

Fins els que no hi creien, ni hi pensaven, amb llur indiferència hi col·laboraven."

Aleshores el senyor Duran, com que Sanjurjo ha fracassat, els aconsella i diu:

"Els esdeveniments els han dut un nou desengany. Com els en duran d'altres quan es presenti l'ocasió de decidir altra vegada llur sort en les urnes electorals, si segueixen deixant-se portar per mentors d'ocasió, o per impressions de casinet, encara que sigui de casinet de luxe."

I com que el senyor Duran veu que amb aquesta gent la Llīga no anirà enlloc i tindrà els mateixos fracassos sorollosos del 12 d'abril i del 23 de juny de 1931, passa a afalagar els carlins, per si és possible una aliança, i diu:

"S'ha de distingir aquests nombrosos i importants elements socialment conservadors dels polítics que actuen ja sempre dintre de l'extrema dreta, amb el mateix dret i les mateixes característiques que altres actuen en l'extrema esquerra. El tradicionalisme monàrquic constitueix una força política amb la qual uns simpatitzaran i altres no s'explicaran tan sols, pel seu idealisme romàntic perpetuat durant generacions; però és evident que constitueix una força a part, a la qual fóra ridícul tractar de donar consells per actuar dintre d'unes institucions incompatibles amb el seu ideal propi. Mentre respecti la llei preestablerta i no recorri a actes de violència, serà una força tan respectable com una altra qualsevulla, amb els mateixos drets de propaganda i d'actuació."

MANIFESTACIONS DEL DEFENSOR DE SANJURJO

San Sebastian, 29. — El senyor Francesc Bergamín, el qual ha reprès el seu estiu a San Sebastian, ha manifestat a un redactor d'"El Pueblo Vasco" que el fet d'haver acceptat la defensa de Sanjurjo fou degut a què té amb ell antiga amistat, i és íntim d'íntims amics seus.

Per cert que fou Sánchez Mejías el que visità el senyor Bergamín per a preguntar-li si acceptaria la defensa, la qual acceptà l'Il·lustre lletrat, com abans ho féu amb Sánchez Guerra, a València; amb Ferran de los Rios, quan la revolució, i amb el doctor Vago i el periodista Manuel Andrés, a San Sebastian, per als quals hom demanava la pena de mort amb motiu de l'assalt al Govern civil en 1930.

No va tenir un moment de vacil·lació en acceptar la defensa, puix que creí que havia de defensar-lo, no el que tingué més talent, sinó aquell que posseís experiència professional i política. Els esmentats eren Sánchez Roman, Melquíades Alvarez, Ossorio i ell; però el senyor Sánchez Roman no podia fer-ho per la seva posició política; sobre de Melquíades Alvarez s'havia llançat la injustícia d'una acusació de l'inhabilitava; Ossorio havia fet unes declaracions inexplicables referent a la pena, quedant solament Bergamín per a fer-se càrrec de la defensa.

El senyor Bergamín es va mostrar monàrquic, però no d'Alfons XIII, i que si bé era partidari d'una monarquia constitucional i parlamentària, no ho era d'una monarquia absoluta, preferint en aquest cas la República, sistema que procurarà mantenir en la mesura de les seves forces.

Interrogat sobre si la defensa de Sanjurjo va ésser difícil, ha manifestat que fou un assumpte ple de passió, dificultat la més insuperable. Repetí les manifestacions fetes a la

I el senyor Duran, després que La Veu els ha vingut atiant fins ara, entona el mea culpa i continua aconsellant, diu:

"Han de pensar aquests elements socialment conservadors que no hi ha res més essencialment revolucionari que l'esperança en els daltabaixos violents, amb les imposicions de la força, sigui en un sentit, sigui en un altre."

El senyor Duran aleshores se sent equànim i té unes paraules d'elogi per a l'Esquerra, diu:

"Fa quaranta anys representava un somni veritable obtenir un tractament d'igualtat per a la llengua catalana, veure realitzada la unitat de Catalunya i respectada la seva personalitat i amb dret de dictar-se normes de govern."

Realment, ja quaranta anys que tot això representava un somni, i aquest somni, que amb trenta anys d'actuació, la Llīga, adoptant una posició servil al rei, no sabé convertir en realitat, l'Esquerra, en 16 mesos, dintre de la República, sense ajupir-se ni adoptar cap posició incompatible amb la dignitat de Catalunya que l'honorà amb la seva confiança, l'ha fet factible i tangible aconseguint de l'Estat espanyol el reconeixement del dret de Catalunya a governar-se a si mateixa i l'aprovació de les facultats inherents a l'exercici d'aquest dret.

L'article del senyor Duran i Ventosa és un clam desesperat a la gent de la Llīga perquè rectifiqui la seva actitud. Creiem que aquest clam arriba massa tard. Altrament, la gent de la Llīga actuava de la manera que el senyor Duran avui li recrimina, precisament perquè des del seu òrgan la guiaven per aquest camí. Ara ja no és temps de rectificar. La gent de la Llīga, empresonat Sanjurjo, continuarà vivint amb la il·lusió que el Govern i el règim encara poden ésser tombats per un altre general, per un coronel o per un sèrgent. Aquesta generació de la Llīga és incurable. Potser la vinent pujarà una mica més eixerida.

LES SANCIONS PROPOSADES CONTRA ALGUNS REGIDORS D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA A L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

Diumenge, al vespre, es reuní el ple del Comitè Executiu Central d'Esquerra Republicana de Catalunya.

De la reunió en fou lliurada ahir la nota següent, que a part d'altres extrems es refereix a les sancions proposades per la Comarcal de Barcelona, contra alguns regidors:

"Ahir, al vespre, celebrà reunió extraordinària el Ple del Comitè Executiu Central d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA, sota la presidència del senyor Lluís Companys, en absència del President, senyor Francesc Macià, i actuant de secretari el que ho és del Partit, Joan Tauler.

En la reunió s'acordaren els punts essencials de l'ordre del dia que serà objecte de deliberació pel pròxim Congrés extraordinari del Partit, que ha de celebrar-se tan bon punt sigui aprovat l'Estatut, encomanant a la Secretaria General els treballs d'organització.

També fou examinat un recurs formulat per sis senyors regidors afectats per un fall de la Federació de Barcelona (Ciutat), data 23 del mes que som, imposant-los diverses sancions amb motiu d'un expedient instruït en virtut de denúncies respecte de llur actuació en el càrrec, decidint-se que, d'acord amb el Reglament del Partit, aprovat en el Congrés darrerament celebrat, el Comitè Executiu Central, o sigui, el Directori del Partit, no té competència per a entrar en el fons del recurs i, per tant, per a resoldre'l, quedant la seva missió limitada a passar-lo, com ho farà, al vinent Congrés Nacional, el qual és l'organisme cridat a fallar en darrera instància.

Es prengué, finalment, l'acord d'interessar dels parlamentaris d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA, que propugnin per una ràpida i radical reforma de l'organització del Somentent."

Per la seva banda, el Comitè Executiu de la Federació Local d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA, lliurava posteriorment a l'anterior aquesta altra nota:

"El Comitè Executiu de la Comarcal de Barcelona, davant l'acord del Comitè Executiu Central del Partit en allò que fa referència a l'expedient i el fall que d'aquest se'n deriva, objecte del recurs interposat pels sis regidors afectats, es creu en el deure de fer públic que aquests regidors són els senyors Puig Munné, Vinyals, Costa, Sánchez Silva, Marlés i Ollé."

***

Per a aquest migdia està convocat el Comitè Executiu de la Comarcal per a dictaminar si, en l'espera que el Congrés del Partit resolgui el recurs presentat pels sancionats, aquests han de considerar efectiu, ja des d'ara, el fall recaigut en l'Assemblea de la Comarcal i per tant han d'abstenir-se d'actuar com a regidors o si és admissible que continuïn en llurs càrrecs.

Premsa de Madrid sobre l'ambient, allé a un esperit de pietat, i digué que en la seva llarga vida professional mai no havia acudit a la Premsa per a interessar-se a favor dels seus

plets, però que en aquest cas ho havia fet procurant contrarestar un ambient enrarit en contra del seu defensat.

Afegí el senyor Bergamín que el moment més emocionant per a ell va ésser quan va conèixer la sentència. Aquest moment fou compensat amb la notícia de l'indult, per la qual cosa sent una gran gratitud envers el Govern, conducta que qualifica d'encert polític. Sanjurjo ha estat el primer dels seus defensats que hom ha condemnat a l'última pena, mai no hauria tornat a vestir la toga.

Interrogat sobre si defensaria algun dels complicats en els successos de Madrid, manifestà que fins ara no n'ha estat requerit. "No em sedueix la defensa dels conspiradors monàrquics; però, davant de tot, està la meua obligació d'advocat".

Afegí que mai no havia vist un cas de serenitat com el del general Sanjurjo. En donar-li compte de la sentència va romandre serè, sense immutar-se ni engroguir-se. Aleshores l'abraçà i li agrai la seva defensa de tot cor, dient-li amb una rialla: "Jugué i perdí; estoy dispuesto a pagar". En indicar-li que anava a demanar l'indult, li digué que no ho fes, i que ell, condemnat, no el sollicitava. El fill del general estava molt més emocionat que

(Segueix a la pàgina 11)